

VÍKEND V ČECHÁCH

in.ihned.cz/cr



V Heřmanově Městci se nachází jeden z nejzachovalejších židovských hřbitovů u nás.

ně na tel.: 469 660 340. Od autora článku byl ovšem ke vstupu jako zástava požadován občanský průkaz...

Žoldněř generálem

Z rodů, které se tady vystřídaly, připomeňme dva: Šporků a Kinských. U těch prvních je Jan pěkným příkladem českého „selfmade-mana“, který ovšem v té době po třicetileté válce ani česky příliš neznal. Jeho rodiče byli sedláci, a on jako vestfálský žoldněř to dotáhl na císařského generála.

Pro českou rodovou šlechtu byl nevzdělaným pasákem krav. Jenomže vlastnil výnosné panství v Polabí a na svém kontě měl prý neuvěřitelných 800 tisíc zlatých. Klidně proto vzkázal císaři, když mu sdělili, že své povýše-

ní do šlechtického stavu musí zaplatit: „Za darovaného hraběte neplatím a o kupovaného nestojím.“ Přesto mu ho dali, asi věděli proč.

Možná právě v zámku v Heřmanově Městci se 9. března 1662 narodil jeho syn, mecenáš a nejznámější z rodu František Antonín. Ale asi ani on a už vůbec ne historikové nemají jistotu, že se tak nestalo v Lysé nad Labem. Tatínku Janovi bylo v té době obdivuhodných šedesát sedm let, mamince dvaadvacet a František Antonín nebyl z bratrů nejmladší...

Sága rodu Šporků

František Antonín na město vzpomínal jako na „místo v nevinnosti stráveného útlého mládí“ před odchodem do jezuitského semináře. Je znám jako mecenáš českých umělců, vydával české knížky. S jeho vlivem Matyáš Bernard Braun vystavěl Kuks i s Betlémem, o Lysé nad Labem nemluvě.

Šporkové ovlivnili v Heřmanově Městci kdeco. Synovec Františka Antonína začal s přestavbou zámku a obnovil i vápenopodolské lázně. Snad aby měl strýc, který se sem na sklonku života vrátil, kam rád jezdil. Nepředstavujeme si žádný luxus. Teprve další majitel Otto, hrabě von Greiffenklau, postavil na počátku 19. století lázeňskou budovu.

Další Špork, tentokrát Jan Václav, v přestavbě pokračoval, když krátce předtím vystavěl i „dienzenhoferovský“ vypadající chrám sv. Bartoloměje na náměstí. Poslední majitelé, hrabata z rodu Kinských, sem přišli v roce 1828. K zámku přistavěli pětipatrovou nápadnou pseudogotickou věž a kapli. Jejich stopy zůstaly i ve městě, kterému napomohli k rozvoji. Přibyla nemocnice, dětská opatrovna i hřebčín. Hrabě na zámku pobýval při pardubických dostizích a parforsních honech (štvaní divoké zvěře s pomocí psů a jezdeckých koní), rád sem jezdil i František Palacký nebo František Ladislav Čelakovský.

Na konci druhé světové války se zámek zalbil německé armádě. Přenesla sem generální štáb a v parku zřídila letiště. V květnu 1945 se armády vystřídaly. Po Rusech zámek sloužil jako letní sídlo ministerstva zahraničních věcí. Tehdy tady bylo možné potkat i Jana Masaryka.

Hřebec Siglavi z plemene kladrubských koní před stájí hřebčína v Heřmanově Městci.

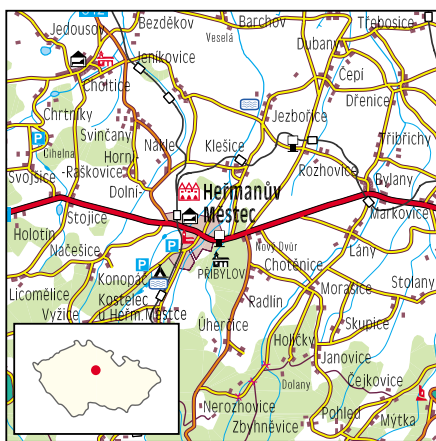
Dnes patří budova seniorům. Okolní zámecký park se po vojenských invazích dávno vzpamatoval. Možná neupoutá romantickými stavbičkami, ale je to krása nenápadná a vynechat ji by byla škoda.

Koně s modrou krví

Na Masarykově náměstí pár kroků od zámku nepřehlédneme na vratech tabulku s dlouhým nápisem Národní hřebčín Kladruby n. L., Hřebčín Slatiňany, Výcvikové středisko Heřmanův Městec. Za bránou jsme ve světě dávných parforsních honů, které se v letech 1878 až 1913 v okolí konaly. Na starých fotografiích vzpřímeně sedící hraběnka v dlouhé sukni přeskakuje překážku na neméně vzneseně se tvářícím oři.

„A zkontrolujte, ať má na fotce vztyčené uši,“ volá vedoucí střediska Jan Tvarůžek na cvičitelku, jež nám vyvádí šestiletého plemenného hřebce Siglavi před stáj. Zdejší černí kladrubáci jsou totiž koně ušlechtilí. Vznikli z chovu starých španělských a italských koní už od poloviny 16. století zásluhou císaře Rudolfa II., který kladrubský hřebčín založil. V roce 1931 byl chov přesunut na Spiš a vzápětí na jatka...

Záhy se jej odborníci pokusili znovu obnovit, zejména ve Slatiňanech a tady v Heřmanově Městci. Posloužil k tomu hřebčín, který vystavěl hrabě Kinský už v roce 1875. Stále udivuje svojí vybaveností. Ve stájích najdeme na třicet krásných černých hřebců i staré kočáry, neboť se zde jezdívají závody spřežení. Po šlechtických majitelích zůstalo množství šlechtických postrojů zdobených stříbrem i sedel, včetně dámských, na kterých se →



Jak se tam dostat

Heřmanův Městec leží necelých 20 km jihozápadně od Pardubic a cesta autem přes Chrudim sem trvá nějakých 25 minut. Z Prahy urazíte asi 110 km za 1 h 45 minut. Z Pardubic jezdí do Heřmanova Městce pravidelná autobusová doprava. Pojedete-li odtud vlakem, musíte přestoupit v Přelouči.

